

מתווה מפורט פרקים כט - ל

הצעות ודגשים	דיבורי המתחיל ברש#י	תכנים מרכזיים ודגשים	פרק	נושא
<p>יום מותו של משה על המילים "אתם נצבים היום" אומר רש"י: "מלמד שכינסם משה לפני הקב"ה ביום מותו להכניסם בברית". אם כן, ארבע הפרשות האחרונות בחומש דברים – נצבים, וילך, האזינו וזאת הברכה עוסקות כולן ביום מותו של משה, ובתחילת יום זה כינס משה את כל העם למעמד לאומי - "לְעִבְרָךְ בְּבְרִית ה' אֶ-לֹהֶיךָ וּבְאֵלֹתוֹ אֲשֶׁר ה' אֶ-לֹהֶיךָ פָּרַת עִמָּךְ הַיּוֹם". מסיבה זו היה צריך כל העם להיות נוכח במעמד "מחטב עציף עד שאב מימיה".</p> <p>תורה של כולם הפסוקים מונים את הסוגים שונים של אוכלוסיות בעם: "רְאִישֵׁיכֶם שְׁבֻטֵיכֶם...עד שאב מימיה זוהי הדגשה חשובה מאד. בחיי המעשה ישנם תפקידים שונים, תחומי עיסוק ומעמדות כלכליים שונים, אולם בעמידה לפני ה' העם כולו אחד, והברית נכרתת איתו כגוף אחד אשר לכולם יש חלק בו. רעיון זה גם בא לידי ביטוי בעולם המצוות. ישנם סוגים שונים של מצוות אף אדם אינו יכול לקיים את כולן: יש מצוות לכהן ומצוות לישראל, לעני ומצוות לעשיר וכו'. ישנן מצוות המתקיימות בנסיבות מיוחדות בדרך, בשדה או בבית. את תרי"ג המצוות מקיים עם ישראל כולו לכל חלקיו.</p>	<p>פס' כח: "הנסתרות לה' א-להינו" – האחריות על הציבור הינה על הנגלות בלבד ולא על הרהורי היחיד; האחריות הציבורית – מתוך קבלת התורה בערבות</p>	<p>א-ח: "אתם ראיתם!" מי שראה בעיניו את האותות והניסים מחויב יותר בשמירת הברית: זכרון הנפלאות של ניסי יציאת מצרים (פס' ב), ניסי המדבר (ד), והנצחונות על מלכי האמורי (ז-ו); יחזקו את העם בשמירת המצוות</p> <p>ט-יד: "אתם נצבים" מעמד הברית; המתכנסים לברית – כל עם ישראל לגונו "ראשיכם שבטיכם זקניכם ושטריכם... מחטב עציף עד שאב מימיה..."; הברית כוללת את הדורות העתידיים – "ולא אתכם לבדכם אנכי פרת את הברית הזאת... כי את-אשר ישנו פה... ואת אשר איננו פה עמנו היום"</p> <p>טו-ל: הסבר כללי בלבד - אזהרה חמורה למי ש"לָבְבו פְּנֵה הַיּוֹם מֵעַם ה'" - איש, משפחה או לשבט אשר בסתר ליבם נוטים אחר אורחות ע"ז ואינם רוצים לקבל את הברית אלא לפנות אחר עבודה זרה.</p>	<p>כט</p>	<p>מעמד הברית ופרשת התשובה (2-3)</p>
<p>פרשת התשובה תיקון העבר והתשובה מן החטא הוא אחד מיסודות היהדות, וכתב הרמב"ם (פ"ז מהלכות תשובה): "כל הנביאים כולן צוו על</p>	<p>פס' ג: "ושב" (עד המילים "שהוא ישוב</p>	<p>א-י: פרשת התשובה: הבטחה לעתיד כי לאחר שיבואו "הדברים האלה הברכה והקללה אשר נתתי לפְּנֵיךְ" ישוב</p>		

<p>התשובה ואין ישראל נגאלין אלא בתשובה וכבר הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן ומיד הן נגאלין שנאמר והיה כי יבאו עליך כל הדברים וגו' ושבת עד ה' אלהיך ושב ה' אלהיך וגו'... כמה מעולה מעלת התשובה! אמש היה זה מובדל מה' אלהי ישראל שנאמר עונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלהיכם, צועק ואינו נענה.. והיום הוא מודבק בשכינה שנאמר ואתם הדבקים בה' אלהיכם, צועק ונענה מיד.."</p> <p>הבא ליטרה – מסייעין אותו זוהי דוגמה ליחידה אשר יש בה מילה מנחה ברורה, המובילה אל התוכן המרכזי. נבקש מהתלמידים לאתר אותה בהטיותיה השונות (שורש ש,ו,ב) כדי ללמוד על התוכן המרכזי של הפרשה. אחר כך נוכל לבקש מהתלמידים לציין מי שב בכל אחד מהפעמים, כך נראה כי התשובה היא תנועה דו-סטרית בין הקב"ה לבין ישראל. עם ישראל מתחיל את התהליך ואז הקב"ה שב ומסייע בידם, ובמדרש נאמר: "אמר הקב"ה לישראל: בני, פתחו לי פתח אחד של תשובה כחודה של מחט, ואני פותח לכם פתחים שיהיו עגלות וקרוניות נכנסות בו.." (שה"ר רבה, ה,ב) ורמב"ן כאן כתב: "זהו שאמרו הבא לטהר מסייעין אותו, מבטיחך שתשוב אליו בכל לבבך והוא יעזור אותך".</p> <p>"אֵת לְבַבְךָ וְאֵת לִבְבִּי" ראשי תבות – אלול. על פי דורשי רשומות רמוז במילים אלו הזמן המסוגל לתשובה – חודש אלול. הביטוי "ומל ה' א-להיך אֵת לְבַבְךָ.." הוא ביטוי רחני מיוחד מאד, ומפרשים רבים עסקו בביאורו, ורמב"ן ביאר כי לעתיד לבוא תסור אטימות הלב, וכולו יהיה טהור כך שהבחירה בטוב תהיה טבעית, ולא יחפוץ האדם כלל ברע.</p> <p>קִיבוץ גְלוּיֹת הוא ראשון לייעודי הגאולה. שהלא כל עצמה של הגלות היא ריחוק מארץ ישראל ופיזור בין העמים, וההפך: הגאולה היא שיבת ישראל</p>	<p>עמהם") השכינה שורה עם ישראל בגלותם, הבסיס הלשוני ללימוד - "ושב".</p>	<p>עם ישראל לקב"ה, והקב"ה ירחם וישיב את עם ישראל מגלותו - "וְשָׁב וְקִבְּצָךְ מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפְצַרְתָּ ה' אֱ-לֹהֶיךָ שָׁמָּה"; בעת ההיא תהיה תשובה רוחנית לקב"ה, ולשמירת המצוות - "ומל ה' א-להיך אֵת לְבַבְךָ וְאֵת לִבְבִּי זָרְעָךְ לְאַהֲבָה אֵת ה' אֱ-לֹהֶיךָ..".</p>	<p>ל</p>
---	---	--	----------

<p>להתקיים כעם בארץ ישראל. עם קום המדינה תיקנו הרבנים הראשיים לישראל, הרב הרצוג והרב עוזיאל את התפילה לשלום המדינה, כהודאה על שיבת עם ישראל לארצו והגשמת חזון הנביאים. התפילה נאמרת בכל שבת וחג בבית כנסיות בארץ ובמרכז עומדים הפסוקים המרגשים מפרשתנו "פְּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה עֲבָדְךָ אִם יְהִי נִדְחָךְ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם מִשֶּׁם יִקְבְּצֶךָ ה' אֱלֹהֵיךָ וּמִשֶּׁם יִקְחֶךָ וְכוּ". יש לחנים יפים לתפילה זו ואפשר להשמיע אותם.</p> <p>"ולא רחקה הוא" במדרש משלו משל (דב"ר ח, ג): אמר רבי ינאי: למה הדבר דומה? לכיכר שהיה תלוי באוויר. טיפש אומר: מי יוכל להביאו? ופקח אומר: לא אחד תלה אותו?! מביא סולם, או קנה, ומוריד אותו. כך כל מי שהוא טיפש אומר: אימתי אקרא כל התורה? ומי שהוא פיקח מהו עושה? שונה פרק אחד בכל יום ויום, עד שמסיים כל התורה כולה...". כלומר: אדם יכול כל העת לעסוק במה שמעבר ליכולתו ולהשתמש בכך כתירוץ לא לעשות ולא להתקדם, אבל החכם שם אל מול פניו את מה שהוא כן יכול לעשות, מתרכז בו, ומתקדם צעד אחר צעד. זוהי דרך חיים של לקיחת אחריות, התקדמות ועשייה.</p> <p>"כי המצוה הזאת" יש שביארו שהכוונה לכל מצוות התורה, ורמב"ן ביאר ש"המצוה הזאת" היא מצוות התשובה, שהיא קרובה ומצויה בליבו של כל אדם, ויכול האדם להרהר בתשובה ולהתוודות על חטאיו "בכל עת ובכל מקום"</p>	<p>פס' יט: "ובחרת בחיים" הקב"ה תומך את האדם לבחור בטוב ומורה לו דרך זו כאדם המעמיד את בנו על החלק היפה שבנחלתו ומורה לו לברור לו חלק.</p>	<p>יא-כ: הבחירה בדרך התורה והמצווה:</p> <p>יא-יד: התורה והמצווה "לא נפלאת היא ממך ולא רחוקה היא"; הניגוד בין פסוקים יב, יג - לא בשמים" "לא מעבר לים" לבין פס יד - "כי קרוב אליך הדבר מאד";</p> <p>טו-כ: אפשרות הבחירה בברכה זמינה ומעשית, ודרך הטוב נתונה ביד כל אדם לבחירתו.</p>	
---	---	--	--